

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés Elnöke
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/119-1/2025.

Tárgyalja:
Pénzügyi Bizottság

Döntéshozatal:
minősített többség

ELŐTERJESZTÉS

– a Vármegyei Közgyűléshez –

**Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata
2025-2029. évekre szóló gazdasági programjának, fejlesztési tervének
elfogadására**

Az előterjesztést

összeállította

Dr. Székely Tibor

**törvényességi szempontból
ellenőrizte**

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Vármegyei Közgyűlés!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a, valamint a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 40. §-a értelmében a vármegyei közgyűlés hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a Vármegye Önkormányzata felelős.

A Vármegye Önkormányzatnak – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – ezen gazdasági programban, fejlesztési tervben kell meghatározni mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek költségvetési lehetőségeivel összhangban a társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a Vármegye Önkormányzata által ellátott kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Ezen jogszabályi előírásnak eleget téve, a Vármegye Önkormányzata területi tervezési feladatainak ellátása során megszületett vármegyei területfejlesztési alapidokumentumokhoz szorosan kapcsolódva, az abban foglaltak megvalósítását szolgálva készült el Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata 2025-2029. évekre szóló gazdasági programja, fejlesztési terve.

Kérem a Tisztelt Vármegyei Közgyűlést, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a mellékelt határozat-tervezetet.

Nyíregyháza, 2025. március 24.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2025. (III.28.)
önkormányzati határozata

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata
2025-2029. évekre szóló gazdasági programjának, fejlesztési tervének
elfogadásáról

A Vármegyei Közgyűlés

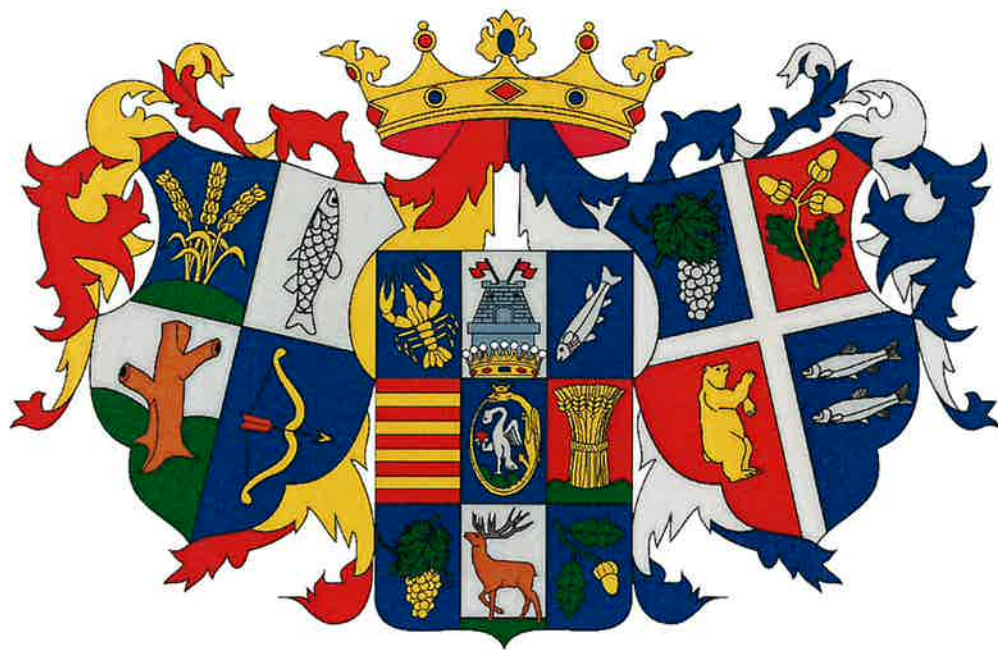
a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a, valamint a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 40. §-a alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata 2025-2029. évekre szóló gazdasági programját, fejlesztési tervét – a határozat melléklete szerinti tartalommal – elfogadja.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2025. március 28.

**SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK
GAZDASÁGI PROGRAMJA, FEJLESZTÉSI TERVE
2025-2029**

A gazdasági program, fejlesztési terv elkészítésének célja, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembevételével mellett fejlődjön is. Ennek elérése érdekében kijelölje azokat a feladatokat, melyeket az Önkormányzat ebben az időszakban a legfontosabbnak tart, aminek a megvalósításán dolgozni kíván, illetve amiket szükség esetén meg kell valósítania.

I. BEVEZETÉS, JOGSZABÁLYI ALAPOK

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a (a továbbiakban: Mötv.), valamint a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 40. §-a alapján a közgyűlés hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért az Önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a közgyűlés megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek az Önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az Önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban. A gazdasági program, fejlesztési terv tartalmazza különösen az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A közgyűlés az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el az új gazdasági programot, fejlesztési tervet.

Ezen gazdasági programot, fejlesztési tervet az önkormányzati ciklus végéig, azaz 2029-ig készíti el az Önkormányzat.

Az Mötv. 27. § (1) bekezdése alapján a vármegyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 1. § (2) bekezdése alapján a törvény hatálya az állami területfejlesztési feladatok, valamint a területfejlesztési feladatokat ellátó önkormányzatok területfejlesztési feladatainak, továbbá a területrendezési feladatok szabályozására terjed ki, valamint hatálya alá tartoznak az e tevékenységben közreműködő, illetve az általa érintett természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek.

A Tftv. és azzal összhangban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet vonatkozó rendelkezései értelmében az Önkormányzat kötelező feladatként:

- a) a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében
 - aa) az OFTK-val összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatainak bevonásával – kidolgozza és határozattal elfogadja a vármegyei területfejlesztési koncepciót, illetve – a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területrendezési terv figyelembevételével – a vármegyei területfejlesztési programot, a területfejlesztésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzésével;
 - ab) részt vesz az OFTK, valamint az operatív programok kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
 - ac) előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét érintő ágazati fejlesztési stratégiákat, koncepciókat és akcióterveket a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
 - ad) előzetesen véleményezi a területét érintő térségi fejlesztési programokat;
 - ae) gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről a tervezés és a végrehajtás során;
 - af) képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában;
 - ag) elkészíti a területi szempontú operatív program megvalósítása érdekében Integrált Területi Programot;
- b) a területfejlesztési programok végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében
 - ba) a Területfejlesztési Szolgálattal együttműködve nyomon követi és értékeli a vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési programok végrehajtását;
 - bb) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról;
 - bc) közreműködik – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a területi szempontú operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában;
 - bd) közreműködik a vármegyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel együtt – a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján – a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában;
 - be) gazdaságfejlesztési, befektetés-ösztönző tevékenységet lát el a vármegye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében, e célból külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;
 - bf) figyelemmel kíséri az operatív programok vármegyében jelentkező feladatainak megvalósítását a megyei jogú városok önkormányzatai bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;

- c) területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében
 - ca) összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját;
 - cb) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
 - cc) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét;
 - cd) vizsgálja és értékeli a vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a TeIR rendelkezésére bocsátja;
 - ce) kölcsönös információcserével segíti a TeIR működését, információkat biztosít a területfejlesztési programok készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő vármegyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait;
 - cf) együttműködik a települési önkormányzatokkal, a vármegye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel;
- d) a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében
 - da) összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyei fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal;
 - db) előzetesen állást foglal a vármegye területét érintő vidékfejlesztési stratégiák, akciók tekintetében;
 - dc) elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait;
 - dd) részt vehet a helyi akciócsoportok és a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében;
 - de) külön megállapodás alapján a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat láthat el;
 - df) nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan;
- e) területrendezési feladatkörében
 - ea) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében kölcsönös információcserével segíti a TeIR működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő vármegyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait;
 - eb) előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket;

- ec)* az érintett települési önkormányzatok és a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével – az országos területrendezési tervvel összhangban – elfogadja a vármegye területrendezési tervét, amely – a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvényben rögzített egyedileg meghatározott vármegyei övezet kivételével – nem terjed ki a területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény 21. § a) pontjában meghatározott kiemelt térségek területére;
- ed)* a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;
- ee)* együttműködik a többi érintett vármegyei önkormányzattal a területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény 21. § a) pontja alá nem tartozó kiemelt térségek összehangolt tervezése érdekében;
- ef)* megküldi az elfogadott területrendezési terv kihirdetésétől számított 15 napon belül a terv elfogadásáról szóló rendeletet a rajzi munkarészek vektoros állományaival együtt a dokumentációk gyűjtésére e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben kijelölt szervnek;
- f)* területrendezéssel kapcsolatos koordinációs feladatkörében
 - fa)* összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a vármegyét érintő területrendezési tervekkel;
 - fb)* koncepcionálisan összehangolja az illetékességi területéhez tartozó települések településrendezési terveinek kidolgozását a vármegyei területrendezési tervhez való illeszkedésük érdekében;
 - fc)* előzetesen véleményezi a vármegye településeinek településrendezési terveit, különösen a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében;
 - fd)* véleményezi az illetékességi területéhez tartozó települések településrendezési terveit, a vármegyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében.

A 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V.18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályozza a különböző EU-s források terhére történő kötelezettségek vállalását, a programok tervezését, végrehajtását, nyomon követését, továbbá a teljesítés ellenőrzésben, a felhasználásban, a lebonyolításban és az ellenőrzésben részt vevő szervezetek, a támogatást igénylők és a támogatásban részesülők a támogatással kapcsolatos tevékenységét.

A vármegyei fejlesztési elképzeléseknek igazodniuk kell az országos területfejlesztési elképzelésekhez, illetve az országos jelentőségű fejlesztések megvalósulása mindenképpen érinti a vármegyét.

A vármegyét az alábbi magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokban foglalt elképzelések érintik:

- EU7 Környezetvédelmi Cselekvési Program
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia
- Nemzeti Fejlesztési 2030 Országos Fejlesztési Konceptió és Országos Területfejlesztési Konceptió
- Nemzeti Környezetvédelmi Program

A vármegyei területfejlesztési tervezés keretében 2020-2021 folyamán elkészültek Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területfejlesztési tervdokumentumai (konceptió, stratégiai és operatív program) a területfejlesztési konceptió, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet alapján.

Az Önkormányzatnak – a 2021-2027-es európai tervezési időszakra vonatkozóan a vármegyei területfejlesztési tervek elkészítése mellett – ki kellett dolgoznia a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (TOP_Plusz) kapcsolódó Integrált Területi Programját (ITP). Az ITP az elmúlt években az alábbi négy verzióban készült el:

- Az ITP 1.0 verziója a Pénzügyminisztérium által 2021. februárban közzétett „Útmutató a megyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027” című módszertani útmutató előírásainak, ajánlásainak figyelembevételével készült el. A Megyei Közgyűlés 2021. június 28. napján megtartott ülésén meghozott 48/2021. (VI.28.) önkormányzati határozatával fogadta el „Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027” (1.0 verzió) című dokumentumot, melyet Magyarország Kormánya az 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatával változatlan tartalommal jóváhagyott.
- Az ITP 2.0 verziója a 2023. január 26-án kézhez vett „Útmutató a vármegyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027” elnevezésű dokumentumban foglaltak szerint készült. A Vármegyei Közgyűlés – Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (2.0 verzió) című dokumentumáról – a 2023. március 29. napján megtartott ülésén meghozott 20/2023. (III.29.) önkormányzati határozatával döntött. Magyarország Kormánya a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló területi programok elfogadásáról szóló 1196/2023. (V.15.) Korm. határozatával fogadta el az elkészült vármegyei ITP 2.0 verzióját.
- Az ITP 3.0 verziója a 2023. december 15-én az Irányító Hatóság által megküldött „Útmutató a vármegyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027” című dokumentum alapján

készült. A Vármegyei Közgyűlés a 2024. április 25. napján megtartott ülésén meghozott 30/2024. (IV.25.) önkormányzati fogadta el Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (3.0 verzió) című dokumentumot, melyet Magyarország Kormánya az 1274/2024. (IX. 12.) Korm. határozatával hagyott jóvá.

- Az ITP 4.0 verzióját (Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2021-2027-es időszakra vonatkozó Integrált Területi Programjának 4.0 verziója) a testület a 2024. december 12. napján megtartott ülésén meghozott 102/2024. (XII.12.) önkormányzati határozatával fogadta el. Az IH részéről 2024. október 22-én elektronikus úton megküldött tájékoztatása alapján az Európai Parlament és Tanács 2021/1060 RENDELET (CPR) 24. cikk (5) bekezdése alapján lehetőség nyílt a prioritások közötti forrásátcsoportosításra a Monitoring Bizottság jóváhagyása mellett. Az átcsoportosítás a TOP Plusz 1., 2., 3. (ERFA) és 6. prioritások keretösszegét és a kapcsolódó indikátorokat érintette, mely az egyes területi szereplők saját keretén belül, a részükre allokált prioritási források között történhetett és amely átcsoportosítás indokolta az ITP és a kapcsolódó TOP Plusz városfejlesztési programtervek (TVP) módosítását.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) preambuluma értelmében a nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének és kívánatos célnak tekinti, míg a nemzet értékei között tartja számon a sport által elért eredményeket, és elismeri a sport egyént és közösséget erősítő értékeit. Abból kiindulva, hogy minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja, függetlenül attól, hogy versenysportról, a szabadidő eltöltéséről, a diák-, egyetemi-főiskolai sportról, a fogyatékkal élők sportjáról vagy az egészség megőrzéséről van szó, az Stv. rögzíti az állam és a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait.

Az Stv. 55. § (3) bekezdése értelmében a vármegyei önkormányzat – a települési önkormányzatok részére meghatározott feladatokon túl – a sportszervezési feladatai körében az alábbi tevékenységeket látja el:

- segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit;
- közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében;
- megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit;
- segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását;
- adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban;
- közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében;
- közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételcincik biztosításában.

Sporttal kapcsolatos, fent meghatározott feladati teljesítése és a közös célok elérése érdekében az Önkormányzat szorosan együttműködik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Diáksport és Szabadidő Egyesülettel.

II. CÉLKITŰZÉS

Az előzőekben ismertetett jogszabályok többsége már több éve hatályban van. Az itt megfogalmazott feladat- és hatáskörök megfelelő jogi alapot biztosítanak a 2025-2029 közötti időszak tervezéséhez.

Az előttünk álló gazdasági időszak egyik legfontosabb feladata a 2021-2027 közötti európai uniós programozási időszak feladatainak és az Önkormányzat által megvalósított, illetve megvalósítás alatt álló projektek határidőben történő zárása.

Az Európai Bizottság a 2024-2029 közötti időszakra hét prioritás köré szervezi fő célkitűzéseit, melyek közül az alábbiakat kell megemlíteni:

Az „Új terv Európa fenntartható jólétéért és versenyképességéért” prioritás alapvetése, hogy Európa mindig is olyan kontinens volt, amely helyet adott az ipar, a vállalkozások és az innováció számára, és amely folyton megújulhatott az ipari és technológiai forradalmak, a globális verseny és a társadalmi átalakulások révén. A prioritás keretében a következő célkitűzések kerültek megfogalmazásra:

- A vállalkozások helyzetének megkönnyítése: a gazdasági növekedés előmozdítása céljából
- Tisztaipar-megállapodás: az EU versenyképes iparágainak támogatásáért és minőségi munkahelyek teremtéséért
- Körforgásosabb és reziliensebb gazdaság: a fenntarthatóbb termelési és fogyasztási gyakorlatokra való átállás céljából
- A termelékenység növelése a digitális technológia terjesztése révén: az EU versenyképességének megerősítéséért és azért, hogy az EU vezető szerepet töltsön be a mesterséges intelligenciával kapcsolatos innováció területén
- A kutatás és az innováció: gazdaságunk középpontjába helyezése
- A beruházások fokozása: a zöld, digitális és társadalmi átállás felgyorsítása céljából
- A készség- és munkaerőhiány orvoslása: az emberek szakmai kilátásainak és gazdasági versenyképességének javításáért

Az „Életminőségünk fenntartása: élelmezésbiztonság, víz és természet” prioritás alapvetése, hogy Európa életminősége a jó minőségű helyi élelmiszerek biztonságos és megfizethető kínálatától függ, a mezőgazdasági üzemek és az agrár-élelmiszeripari ágazat egésze biztosítja, hogy egészséges és kiváló

minőségű élelmiszerekhez férhetnek hozzá a lakosok. Ennek együtt kell járnia a természet védelmével, amely számos európai polgárnak nyújt otthont és kikapcsolódási lehetőséget, miközben elengedhetetlen az éghajlat szabályozásához, valamint az élelmezés- és vízbiztonsághoz. A víz minden területen alapvető erőforrás: nélkülözhetetlen az élelmiszer-termelésben, az egészségügyben, az infrastruktúra-fejlesztésben, az ökoszisztéma védelme terén és a gazdaság egészében. Nagyon fontos, hogy megtanuljunk együtt élni az éghajlatváltozás hatásaival, alkalmazkodjunk az előttünk álló kihívásokhoz, és felkészülten tudjunk reagálni a mindenkori nehézségekre. A prioritás keretében a következő célkitűzések kerültek megfogalmazásra:

- Versenyképes és reziliens mezőgazdasági és élelmiszerrendszer kiépítése és a biológiai sokféleség védelme, hogy támogassuk a mezőgazdasági termelőinket és lehetővé tegyük, hogy továbbra is egészséges élelmiszereket fogyaszthassunk.
- Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz és felkészülés arra, hogy veszély esetén készen álljunk és segíteni tudjunk a károsultakon.

Ezek a prioritások és célkitűzések a vármegye és az Önkormányzat 2025-2029 közötti tervezési-fejlesztési időszakban jelen vannak, és az Önkormányzat, annak hivatala, illetve az Önkormányzat (rész)tulajdonában álló gazdasági társaságok személyi állománya, tudásbázisa, szakmai háttere, kapcsolatrendszere megalapozottan teszi lehetővé, hogy az új uniós fejlesztési ciklusból adódó lehetőségeket a vármegye javára érvényesíteni tudjuk.

A fentiek eredményes megvalósításához megfelelő alapot biztosítanak a meglévő vármegyei fejlesztési dokumentumok, hiszen a 2014-2020-as időszakra meghatározott fejlesztési célok ma is aktuálisak. Tekintettel azonban arra, hogy megalkotásukat követően joggal lehetett és kellett számítani a célok közötti hangsúlyok módosulására, 2020-2021 években sor került ezen dokumentumok felülvizsgálatára.

A testület több alkalommal tárgyalt a fejlesztési alapidokumentumokat érintő napirendet és az általa, illetve a COVID-19 világjárvány időszakában, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében, átvett feladatkörben a közgyűlés elnöke által meghozott határozataiban döntött

- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosítása kapcsán elkészült Javaslati Fázis átdolgozott anyagáról (Elfogadási Fázis) és az egyeztetés során felmerült észrevételekre adott tervezői válaszokról (5/2020. (II. 17.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó ajánlásokról (54/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó intézkedésekről (55/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat)

- a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokról (77/2020. (VIII.31.) és 82/2020. (X.20.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió (I. Előkészítő Fázis és II. Javaslattevő Fázis) elfogadásáról, valamint társadalmi egyeztetésre bocsátásáról (106/2020. (XII.10.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai Programrésze (I. kötet) elfogadásáról (1/2021. (I.18.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program programrészei (Stratégiai Programrész I. kötet és Operatív Programrész II. kötet) elfogadásáról és a Területfejlesztési Program társadalmi egyeztetésre bocsátásáról (3/2021. (II.1.) önkormányzati határozat)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve módosításának előkészítéséről (12/2021. (II.18.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió (I. Előkészítő Fázis és II. Javaslattevő Fázis) társadalmi egyeztetést követő dokumentumának elfogadásáról (19/2021. (II.26.) önkormányzati határozat)
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosítása kapcsán elkészült „Javaslattevői Fázis” egyeztetésének lezárásáról, a „Javaslattevő Fázis” átdolgozott anyagának és az egyeztetés során felmerült észrevételekre adott „Beérkezett vélemények és tervezői válaszok” támogatásáról (42/2021. (VI.11.) önkormányzati határozat)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve módosításához környezeti vizsgálat szükségességének megállapításáról (43/2021. (VI.11.) önkormányzati határozat)
- a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatok végrehajtásáról (48/2021. (VI.28.) önkormányzati határozat)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió, illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program (Stratégiai és Operatív Programrész) fentiek szerinti aktualizálása megfelelően megalapozta az Önkormányzat jelen ciklusra vonatkozó gazdasági programját a korábbiakban kitűzött átfogó, stratégiai és horizontális célok továbbfejlesztése mellett:

Átfogó célok:

1. Az aktív megye - Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. A szolidáris megye - A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

Stratégiai célok:

1. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
2. Zöld megye - Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
3. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása
4. Képzett megye - rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása
5. Fejlett centrum - a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése
6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok - a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése
7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Horizontális célok:

1. Intelligens növekedés
2. Fenntartható növekedés
3. Befogadó növekedés
4. Reziliencia
5. Népeség és családvédelem

A megvalósuló fejlesztések egyik indikátora lehet a helyi közösségekre gyakorolt hatás, figyelemmel a vármegye demográfiai helyzetére. A településeknek, lakosság számtól függetlenül, olyan lehetőségekkel kell rendelkezniük, hogy megtartsák, illetve növeljék a népességszámot. Az Önkormányzat céljának tekinti közösség erősítő, és képesség fejlesztő programok tartását, ahol a lakosságot közvetlen formában be tudják vonni.

Összességében az Önkormányzat gazdasági programjának elsődleges feladata egy olyan gazdasági és kulturális környezet kialakításának elősegítése, amely számol a szomszédos, illetve a határon túli megyékkel történő együttműködés fejlesztésével, annak érdekében, hogy vármegyei szinten a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális felzárkózás folyamata felgyorsuljon. Ehhez szükséges a vármegyék újrapozicionálása, a vármegyei programok és fejlesztések szinergiájának biztosítása, összehangolva azokat a kormányzati intézkedésekkel.

III. FELADATOK, FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Az Önkormányzat a Tftv.-ben meghatározott feladatainak ellátása során, a fentiekben részletezettek szerint elfogadta a vármegyei területfejlesztési alapidokumentumokat, melyek meghatározzák a vármegye 2030-ra elérni kívánt jövőképét.

A fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében a jogszabály előírhatja különböző helyi stratégiák vagy programok elkészítését; továbbá a helyi önkormányzat az alapfeladatai közé nem tartozó, de részére kiemelten kezelendő cél minőségibb megvalósíthatósága érdekében önként készíthet a célra jellemző stratégiát, illetve programot.

Ilyen kötelezően megalkotandó és folyamatosan felülvizsgálandó program a jelen gazdasági program is; továbbá önként vállalt stratégia a vármegye geopolitikai helyzetéből adódó határon átnyúló kapcsolati lehetőségét kiaknázó vármegyei szintű nemzetközi stratégia.

Amennyiben a fejlesztési elképzelések konkrét fizikai megvalósulást igényelnek, akkor meg kell határozni a természeti-környezeti feltételeket. Ennek keretét a területrendezés szabályozza.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretén belül érhető el a „Helyi humán fejlesztések” (TOP_Plusz-3.1.3-23) elnevezésű pályázati felhívás, melynek célja a Vármegyei Esélyteremtő Paktumok (VEP) és a Szolgáltatási Út Térképek (SZÚT) által feltárt vármegyei szolgáltatáshiányokra válaszoló intézkedések megvalósítását támogató tevékenységek megvalósítása. Ebben a tekintetben a pályázati kiírás alapvetően a 2014-2020-as időszak EFOP-1.6.3-17 kódszámú „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan” című felhívás keretében megvalósított tevékenységek tovább-folytatásának, kibontásának tekinthető, hiszen a hivatkozott EFOP intézkedés keretében valamennyi vármegyei önkormányzat elkészítette a Vármegyei Esélyteremtő Paktumokat és elkészítette Szolgáltatási Út Térképét. *(A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnökének 110/2020. (XII.21.) önkormányzati határozatával került elfogadásra a vármegye Szolgáltatási Út térképe és Esélyteremtő Paktuma.)*

A TOP_Plusz 3.1.3.-23 felhívás beavatkozásai keretében lehetőséget biztosít - többek között - a meglévő Szolgáltatási Út Térkép és Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgálatára és módosítására, hiszen azok több évvel ezelőtti adatokon és helyzetképen alapulnak. A feladat elvégzését Módszertani Útmutatók segítik.

A Vármegyei Közgyűlés a 2024. február 21. napján megtartott ülésén meghozott 15/2024. (II.21.) önkormányzati határozatában döntött a TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú „Helyi humán fejlesztések” című pályázati felhívás keretében támogatási kérelem (I. szakasz) benyújtásának jóváhagyásáról.

A benyújtott támogatási kérelem – kiemelt eljárásrend szerint – pozitív elbírálásban részesült, az Önkormányzat TOP_PLUSZ-3.1.3-23-SB2-2024-00001 azonosítószámú, Helyi humán fejlesztések Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (I.) című projektjének megvalósítása – a 2024. november 14-én hatályba lépett Támogatási Szerződés alapján – folyamatban van, várható befejezésének dátuma 2025. július 31. napja.

III. 1. Területrendezési feladatok

A Tftv. szerint az Önkormányzat véleményezi a települések településrendezési eszközeit a vármegyei területrendezési tervvel való összhang érdekében, mellyel összefüggésben folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását.

A települések rendezési terveinek a vármegyei területrendezési tervvel összhangban kell lenniük, tehát a vármegyei területrendezési terv – melynek hatályos szövegét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés, a „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről” szóló 9/2023. (II.4.) önkormányzati rendeletével (MTrT) hagyta jóvá – a települések rendezési tervein keresztül érvényesül.

Az MTrT módosítására 2024. évben nem került sor, így az változatlan és az érintettek számára elérhető tartalommal biztosítja a következő évek területrendezési feladatainak ellátását, annál is inkább, mert a gyakorlati tapasztalatok alapján a vármegyei területrendezési terv előírásai érvényesülnek a településrendezési tervekben, valamint a Településfejlesztési Konceptióban és Integrált Településfejlesztési Stratégiában. A vármegyei dokumentációk megtalálhatóak Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata honlapján, így a településtervezők és az önkormányzatok megfelelő módon tudják alkalmazni, továbbá a regisztrált, megbízási szerepkörrel rendelkező, települési önkormányzati felhasználók számára a saját településükre vonatkozó kiemelt térségi és vármegyei területrendezési terv téradatait a Lechner Tudásközpont digitális formában biztosítja.

Az Önkormányzat területrendezési feladatainak teljesítéséhez szorosan kapcsolódik, hogy az Országgyűlés elfogadta a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvényt (a továbbiakban: építészeti törvény), mely 2024. október 1-jén lépett hatályba. A jogalkotó szándéka, hogy a szakmai testületek által régóta várt építészeti törvény megalkotása egyszerre hozzon létre átláthatóbb, korszerűbb, egyszerűbb és egységesebb szabályozást, illetve tükrözze a terület kiemelt fontosságát.

Az építészeti törvény megszüntette a vármegyei önkormányzati főépítész jogintézményét. Tekintettel azonban arra, hogy a helyi településképi követelmények érvényesítésében, a településfejlesztési dokumentumok és a

HÉSZ gondozásában, valamint építészeti-műszaki tervdokumentációk véleményezésében a települési főépítéseknek igen jelentős a szerepük, viszont csak mintegy 400 település rendelkezik települési főépítéssel, ezért az építészeti törvény az ő vonatkozásukban vezeti be a legjelentősebb változást, megfelelő türelmi idő biztosításával. E szerint – a főváros, a fővárosi kerületek és megyei jogú városok mellett – valamennyi városi jogállású településnek kötelező saját önkormányzati (települési) főépítést alkalmaznia 2025. január 1-jétől.

A községi jogállású (vagy nagyközségi címmel rendelkező) települések vonatkozásában viszont az alábbi választási lehetőségek vannak:

- vagy saját önkormányzati (települési) főépítést alkalmaznak,
- vagy a szomszédos községekkel összefogva közösen alkalmaznak önkormányzati (térségi) főépítést,
- vagy ha 2025. január 1-jéig egyik kötelezettségüknek sem tettek eleget, a település fekvése szerinti járásszékhely város önkormányzati (települési) főépítésze látja el az adott község vonatkozásában is 2025. január 1-jétől az önkormányzati főépítész feladatait.

A településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló kormányrendeletben (TÉKA) – az építészeti törvény új követelményrendszerére figyelemmel – újraszabályozásra került a szakterület. A TÉKA az eddiginél sokkal rugalmasabb, de kiszámíthatóbb szabályrendszert hoz létre azzal, hogy meghatározásra kerül a helyi építési szabályzatnak a TÉKA-tól, és egyedi eltérési ügyben a TÉKA-tól és a helyi építési szabályzattól való kis léptékű eltérésének lehetősége. A TÉKA közvetlenül alkalmazható lesz olyan településeken is, ahol nincs vagy hiányos a helyi építési szabályzat.

Az építészeti törvény végrehajtását szolgálja az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló 281/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet is.

Az építészeti törvény hatálybalépésével az általános építésügyi hatóság átveszi az építésfelügyeleti hatóság feladatait is, ennek megfelelően a kormányrendelet hatálya az általános építésügyi hatóság eljárásaira és ellenőrzéseire terjed ki. Ha a sajátos építményszabályzatokkal kapcsolatos eljárásokról külön jogszabály nem rendelkezik, akkor a rendeletet a sajátos építményszabályzatokkal kapcsolatos építésügyi hatósági eljárásokra és ellenőrzésekre is alkalmazni kell. A települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló rendelet az új építészeti törvény által bevezetett fogalmak részletszabályait állapítja meg. A kormányrendelet a települési önkormányzat jegyzőjének környezetvédelmi államigazgatási hatáskörét bővíti, így a fakivágással és fapótlással kapcsolatos, jelenleg is meglévő feladatköre mellett a közhasználatú területek zöldfelületének védelmével és a telkek zöldfelületének fenntartásával kapcsolatos hatósági feladatokat is el fog látni.

Az építészeti törvény építészeti és településrendezési tervtanácsokkal kapcsolatos rendelkezései tették indokolttá az építészeti és településrendezési tervtanácsokról szóló új kormányrendelet kihirdetését (283/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet.)

A több új jogintézmény részletszabályai között az egyik a kifogás, amelyet a helyi tervtanács döntése ellen a területi tervtanácshoz, a területi tervtanács döntése ellen az Országos Építészeti Tervtanácshoz lehet benyújtani. Az Országos Építészeti Tervtanács és a területi tervtanács a TÉKA-ban megfogalmazott feltételek figyelembevételével megvizsgálhatja, hogy az adott építési beruházás esetében indokolt-e a TÉKA-ban meghatározott egyedi eltérés vagy eltérések érvényesítése.

A területrendezés teljes digitalizációjának köszönhetően a vármegyei területrendezési terv újabb felülvizsgálatára már nem kerül sor, annak tervrendszerből történő kivezetése 2027. június 30-ig megtörténik. A településtervnek, így a területrendezési dokumentumok közül az országos területrendezési tervvel kell összhangba állnia. A vármegyei területrendezési terv védelmi szintet biztosító követelményei beépülnek az országos területrendezési tervbe.

III. 2. Terület- és gazdaságfejlesztés

Az Möt. 27. § (1) bekezdése a vármegyei önkormányzatok feladatrendszerét alapvetően megváltoztatta. A szabályozás szerint a vármegyei önkormányzat területi önkormányzat, amely területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója meghatározza a megye jövőképét 2030-ra:

“2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni.”

Noha a vármegyében a hagyományos értelemben vett gazdasági fejlettség és jövedelem nem éri el a fejlett térségek szintjét, életminőség szempontjából felzárkózott az ország fejlett térségeihez. Ez tudatos értékválasztást tükröz: a területi és gazdasági versenyt mindenek fölé helyező fejlesztéspolitika helyett, egy ember és érték-központú fejlesztéspolitikai stratégia áll. A vármegyei fejlesztéspolitika központjában nem a fogyasztás és kibocsátás orientált, a jövedelem folyamatos bővülését célzó növekedés ösztönzése áll, hanem a minőségi élet feltételeinek megteremtése és megőrzése. A vármegye minden térségében, a vármegye valamennyi lakosa számára adottak az európai életminőség alapfeltételei, amelyek a következők: Munkából származó, a

megélhetést biztosító tisztességes jövedelem; Hozzáférés az egészséges élet alapfeltételeihez, közjavakhoz és közszolgáltatásokhoz; Erős, összetartó helyi közösségek.

Ahhoz, hogy a vármegye valóban elérje 2030-ra kitűzött jövőképét, meghatározó, hogy egyre többen végezzenek értékteremtő, hasznos munkát és jussanak tisztességes munkajövedelemhez, így középtávon is új munkahelyekre van szükség. A vármegye korfa szerkezete kedvező, de a munkaképes korú lakosság aktivizálása kihívásokat rejt. A foglalkoztatás előremozdításának fontos eleme az aktivitási ráta növelése, így fejlesztéspolitikai cél a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Ezzel összefüggésben fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek. Az elsősorban a megyeszékhelyen az újonnan betelepülő nagyvállalatok munkaerőigénye ugyanakkor új kihívást is jelent a foglalkoztatáspolitikai szereplői számára, melyre tekintettel a már jelenlévő termelő és szolgáltató vállalkozások munkaerő megtartása és bővítése is kiemelt fontossággal bír, a kis-és középvállalkozások humán erőforrás igénye mellett.

A munkaerő helybentartásának ösztönzése és az elvándorlás mértékének csökkentése jelentős feladat vármegyénknek, hiszen a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete országos szinten vármegyénkben a legkevesebb. Az elvándorlás mértékének elemzése – a vármegyéből elköltözni kívánó, elsődlegesen fiatal korosztály helyben tartása, megtartása – elsődleges feladat.

Amennyiben a vármegye jövőképe középontjában az életminőség javítása áll, alapvető feltétel a vonzó természeti környezet megőrzése, megtartása, így különösen fontos a térség ökológiai értékének, természeti környezetének megőrzése: a felszíni és felszín alatti vizek, vízkészletek minőségmegőrzése, megtartása. Meghatározó jelentőséggel bír továbbá egy olyan társadalmi közeg megteremtése, amely fontos összetevője mind a vonzó vidéki, mind pedig az élhető városi környezetnek. Ennek a közegnek fontos eleme a közjavakhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára. A vonzó gazdasági környezet megteremtése mellett továbbra is fontos a befektetésösztönzési tevékenység segítése a vármegyében, amely elsősorban - de nem kizárólag - a centrumtérségre és a decentrumokra összpontosít.

Mindezeket a tényezőket együttesen vizsgálva egyértelművé vált, a vármegye valós adottságaira, reálisan felmért komparatív előnyeire építő, a célcsoportokat, piaci lehetőségeket és a konkurenciát is figyelembe vevő, erőteljesen fókuszált vármegyei fejlesztéspolitikára van szükség a továbbiakban is. A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a vármegye fejlesztésének célrendszere. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a vármegye értékválasztását, a fejlesztési

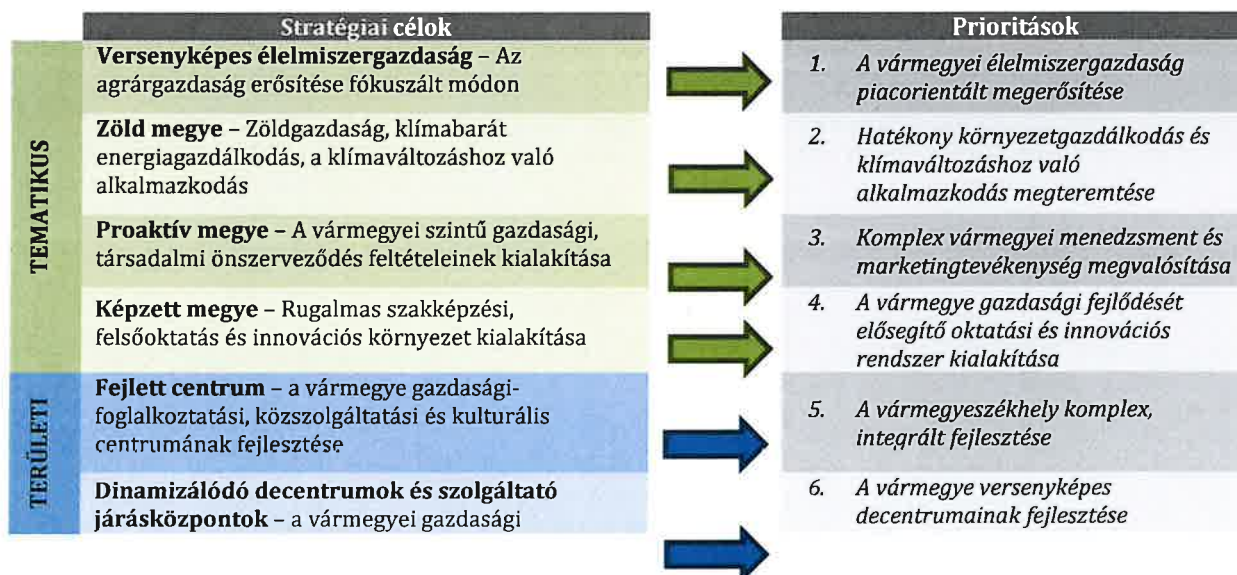
célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét stratégiai cél került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés, a reziliancia, valamint a népesség- és családvédelem, mint horizontális célok jegyében történik.

A Területfejlesztési Program – a Konceptió céljait figyelembe véve – a 2025-2029. időszakra is irányadó jelleggel jelöli ki a vármegye fejlesztési kereteit. A széleskörűen társadalmiasított dokumentumok alapján kerültek beazonosításra a vármegyei fejlesztési célkitűzések fő irányai, a fejlesztések során alkalmazandó alapelvek, valamint a területi és tematikus fókuszú stratégiai célok.

A Területfejlesztési Konceptió és a Területfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Integrált Területi Program (ITP 2021-27) – a mely jelentősége, hogy a területi szereplő vármegyék, a stratégiai tervezési dokumentumokból levezetett elsődlegesen területi célok megjelölése és a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz forráskeret felosztása mellett tartalmazza a TOP Plusz keretében alkalmazandó Területi Kiválasztási Kritérium Rendszert – viszonyát akként lehet bemutatni, hogy a megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató prioritások kerültek meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a vármegye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú. A megfogalmazásra került prioritások egy adott stratégiai cél elérését szolgálják, ennek köszönhetően a célok és prioritások közötti kapcsolat egyértelmű és világos.

A Vármegyei Közgyűlés által 2024. december 12. napján elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (4.0) című dokumentum ezt az alábbi táblázatokban foglaltak szerint szemlélteti:

A stratégiai célok és a prioritások kapcsolata

decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése

Élhető vidék és felzárkózó külső periferiák – a vármegye külső periferiáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

7. A vármegye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése

8. Élhető vidéki térségek megteremtése

9. A külső periferiák felzárkóztatása

10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása*

* horizontális jellegű prioritás

A tervezett vármegyei intézkedések összefoglaló táblázata prioritásonkénti csoportosításban

Prioritások	Intézkedések	Fő célterületek
1. A vármegyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1. A vármegyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, megszervezése termelői integrációk keretében	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
	6. Technológia és telephely fejlesztés	A vármegye teljes területe, kiemelten a rurális térségek
2. Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	A vármegye teljes területe
	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	A vármegye teljes területe
	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	A vármegye teljes területe
	4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	A vármegye teljes területe
	5. Vármegyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	A vármegye teljes területe
	6. Természetvédelem és élővilág védelem	A vármegye teljes területe
3. Komplex vármegyei menedzsment és marketingtevékenység megvalósítása	1. Aktív vármegyei befektetésösztönzés	A vármegye teljes területe
	2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	A vármegye teljes területe
	3. Vármegyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	A vármegye teljes területe
	4. Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói kultúra fejlesztése	A vármegye teljes területe
	5. Határmenti és interregionális kapcsolatok erősítése	A vármegye teljes területe
	6. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	A vármegye teljes területe
4. A vármegye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	1. Tudományos és szolgáltató bázis kialakítása, innovációs környezet fejlesztése	A vármegye teljes területe
	2. Piacorientált szak- és felnőttoktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	A vármegye teljes területe
	3. Gyermekejéletpolitikai alapellátás, óvodai ellátás fejlesztése, idősgondozás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	A vármegye teljes területe
	4. Oktatáshoz való hozzáférés javítása, lemorzsolódás csökkentése	A vármegye teljes területe
	5. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	A vármegye teljes területe
	6. Foglalkoztatás javítása	A vármegye teljes területe
5. A vármegyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	1. A vármegyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	Nyíregyháza
	2. A közlekedési hálózat fejlesztése	Nyíregyháza
	3. A vármegyeszékhely turisztikai fejlesztése	Nyíregyháza
	4. Közszolgáltatások fejlesztése, középületek infrastrukturális és energiahatékonysági fejlesztése	Nyíregyháza
	5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	Nyíregyháza
	6. Bokortanyák fejlesztése	Nyíregyháza
6. A vármegye versenyképes decentrumainak fejlesztése	1. Gazdasági centrum funkció megerősítése, vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	A vármegye decentrumai
	2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	A vármegye decentrumai
	3. Térségi szintű integrált és komplex turizmusfejlesztés	A vármegye decentrumai
	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	A vármegye decentrumai

Prioritások	Intézkedések	Fő célterületek
7. A vármegye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése	1. Az érintett településeken a közszolgáltatások és a közigazgatás minőségi fejlesztése	A vármegyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	2. Helyi gazdaság fejlesztése a vármegye járásközpontjaiban és kisvárosaiban	A vármegyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés fejlesztése által	A vármegyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	A vármegyében lévő járásközpontok (kivéve Nyíregyháza és a decentrumok), illetve a kisvárosok
8. Élhető vidéki térségek megteremtése	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	A vármegye rurális területei*
	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	A vármegye rurális területei*
	3. Vidéki közösségek fejlesztése	A vármegye rurális területei*
	4. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	A vármegye rurális területei*
	5. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	A vármegye rurális területei*
	6. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	A vármegye rurális területei*
	7. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	A vármegye rurális területei*
9. A külső perifériák felzárkóztatása	1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	Szatmár-Beregi térség**
	2. A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
	3. Elzárt térségek izolációjának oldása	Szatmár-Beregi térség**
	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
	5. Szociális gazdaság fejlesztése	Szatmár-Beregi térség**
10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása	1. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	A vármegye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	2. A hátrányos helyzetű csoportok, illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása, alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	A vármegye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	3. Célzott oktatási-nevelési intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára, lemorzsolódás csökkentése	A vármegye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	4. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	A vármegye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések
	5. Közösségfejlesztés	A vármegye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek, települések

A programban beazonosított és az ITP-ben részletezett fejlesztési célterületek figyelembevétele szolgáltat alapot a TOP Plusz források minél hatékonyabb felhasználáshoz.

A 2021-2027 időszakra vonatkozó TOP Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról szóló 1086/2022. (II.23.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya módosította a vármegyénkénti indikatív forráskeretet, mely szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2021-2027-es keretösszege összesen 166,298 Mrd Ft-ra változott.

TOP Plusz küldetése a területileg decentralizált fejlesztések megvalósítása és a területi kohézió erősítése, mindez összhangban az Európai Unió stratégiai célkitűzéseivel, mint a foglalkoztatás növelése, az energiahatékonyság javítása, az éghajlatvédelem, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem. A TOP Plusz tehát elsődlegesen a helyi adottságokra épülő, a területi kiegyenlítődést szolgáló gazdaságfejlesztésre fókuszál erős település- és

területfejlesztési tartalommal. Az operatív program előre meghatározott, területi szintekre allokált forráskereteket tartalmaz. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Integrált Területi Program (2021-2027) céljai a TOP Plusz prioritásaihoz és intézkedéseihez szorosan kapcsolódva szolgálják az operatív program és az EU-s tematikus célkitűzések elérését.

A térségi (városi) gazdaságfejlesztést és a foglalkoztatás erősítését célzó TOP Plusz lehetőséget biztosított a területi szereplők igényei és szükségletei alapján meghatározott fejlesztések megvalósítására. A forrásfelhasználás hatékonnyá tétele érdekében szükségessé vált tehát egy olyan – szintén integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott – dokumentum elkészítése, amely a helyi igényekkel összhangban a rendelkezésre álló TOP Plusz forráskeretek felhasználásának szerkezetét, elvárt eredményeit és ütemezését támasztja alá a 2021-2027-es költségvetési időszakra vonatkozóan. Ez a dokumentum a fentiekben is hivatkozott ITP, melynek feladata, hogy meghatározza a vármegye számára a TOP Plusz forráskeret felhasználásának rendszerét és biztosítsa, hogy a vármegye a helyi szükségletekre válaszolva, integrált módon, a lehető legtöbb területi szereplőt bevonva járuljon hozzá a TOP Plusz célértékek megvalósulásához.

A TOP Plusz elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés által a foglalkoztatás növelése. A kitűzött célt két fő stratégiai célon keresztül kívánja elérni, amelyek a következők:

- Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
- Vállalkozásbarát város/településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

A vármegye Területfejlesztési Programjában nem csak stratégiai, hanem horizontális célként is megjelenik a térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, és a gazdaság versenyképessé tétele a hazai és a nemzetközi piacokon egyaránt.

Az előző éveket követően a jövőben is folytatódó családtámogatási intézkedések, és a Magyar Falu Program is motiválja a lakossági helyben maradását, de itt is indokolt a térségi forráskoordináció, mégpedig az átfogó célokat szolgáló, nemcsak gazdasági, hanem társadalmi, szociológiai identitást támogató forrásallokáció.

Az elérendő cél azonossága okán itt kell említést tenni a Versenyképes Járások Programról, melynek alapvetése szerint kiemelt cél, hogy a nagytérségi szintű és a város-vidék vonatkozású kihívásokkal, a vidékről való elvándorlás és a nagyvárosi térségek népességnövekedésével kapcsolatos problémakört a területpolitika átfogó szabályozása keretében rendezze. Az átfogó

területfejlesztési politika megvalósításának érvényesítésére a területi kohézió erősítése, a fejlettségben mutatkozó területi különbségek mérséklése, a térségi versenyképesség javítása, a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, az innováció térbeli terjedése, valamint a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elősegítése érdekében Területfejlesztési Alap jött létre, amely pénzügyi támogatást biztosít a Tftv. 2. §-ában rögzített célkitűzések megvalósításához. A vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és falvak kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében életre hívott Versenyképes Járások Program keretében térségi alpinfrastruktúra és elérhetőség fejlesztése, térségi közszolgáltatások fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztés, településüzemeltetés céljából lehet támogatást igényelni, illetve nyújtani. A Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszerében – a 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet vonatkozó rendelkezési alapján – a jogosult önkormányzatok konzorciumai és társulásai által benyújtható fejlesztési igénnyel érintett járásokban véleményező, javaslattevő testületként Járási Fejlesztési Fórum kerül felállításra. A Járási Fejlesztési Fórum feladata, hogy a Versenyképes Járások Program során benyújtott, fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igényeket véleményezze és javaslatot tegyen a miniszternek a járás egésze szempontjából általa leginkább szükségesnek tartott fejlesztések megvalósítására. A Járási Fejlesztési Fórum egyik tagja a vármegyei közgyűlés elnöke, akinek feladatait a hivatkozott kormányrendelet részletesen szabályozza.

Az előttünk álló évek fejlesztési célkitűzéseinek megvalósítása, a területfejlesztési feladatok ellátása szempontjából fontos együttműködő partner lesz a Területfejlesztési Szolgálat. A Területfejlesztési Szolgálat szervezetrendszerének kialakításáról, feladatainak részletes meghatározásáról és működésének szakmai felügyeletére vonatkozó szabályozásról szóló 429/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében a Területfejlesztési Szolgálat a területfejlesztés stratégiai tervezésének és programozásának támogatására, a területfejlesztési programok hatékony végrehajtására, valamint a térségi szereplőkkel való folyamatos kapcsolattartás biztosítására hivatott, amely a feladatait a Kormány területpolitikai célkitűzéseivel igazítva, a területi közigazgatás, valamint a helyi és területi önkormányzatokkal együttműködésben látja el. A Területfejlesztési Szolgálat feladatait központi és térségi szolgálat útján látja el, melyek közül az utóbbi végzi a Területfejlesztési Szolgálat területi feladatait, kapcsolatot tart a Tftv. 5. § 19. pontja szerinti területi szereplőkkel, és a központi szolgálat irányában biztosítja mind a területi szereplők által jelzett, a területfejlesztési tervek és programok megvalósulását érintő vélemények, észrevételek és javaslatok eljuttatását, mind a tervek és programok megvalósulását befolyásoló térségi folyamatok alakulásáról szóló információkat.

A Kormány (jelenleg is hatályban lévő) 1073/2020. (III.5). Korm. határozatában elfogadta a „Creative Region” – határtalan fejlődés Északkelet Magyarország – gazdasági együttműködésben érintett, a fejlesztéshez csatlakozó határon túli területek bevonásával megvalósuló – nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervét. A gazdasági övezet részét képezi Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, így különösen fontos a fejlesztési koncepciók koordinációja, harmonizálása. A kormányhatározat felhívja az érintett minisztereket, hogy az Európai Unió 2021-2027 közötti költségvetési időszakára tervezett operatív programok tervezésekor kezeljék kiemelten a gazdasági övezet komplex fejlesztését, és dolgozzanak ki arra vonatkozó fejlesztéspolitikai intézkedéseket. Döntés született arról is, hogy a gazdasági övezetet érintő valamennyi hazai és európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztési programokra is figyelemmel gondoskodjanak a gazdasági övezetre vonatkozó, összehangolt fejlesztési lehetőséget biztosító, egyedi kormánydöntésen alapuló ernyőprojektek kidolgozásáról a következők szerint:

- Komplex területi felzárkóztató program,
- Komplex területi infrastruktúra fejlesztési program,
- Komplex versenyképességi és foglalkoztatást bővítő fejlesztési program,
- Komplex, a gazdasági övezet határmenti kapcsolatait és megyei jogú városait érintő, 2030-ig tartó fejlesztési program.

Összességében a konkrét beruházási igényeken felül szükséges a fejlesztéseket program szinten koordináló, az Önkormányzathoz kapcsolódó intézményrendszer fejlesztése.

III. 3. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzati Hivatal tevékenysége operatív programokban

A TOP és TOP Plusz programból finanszírozott települési projektek projektmenedzsmenti feladatainak ellátására a Hivatal készen állt és áll a jövőben is. A Hivatal munkatársai jelenleg is több mint 20 projekt projektmenedzsmenti feladatait látják el. Az újonnan induló projektek menedzsmentje is a feladatok között folyamatos (hiszen az új felhívások új feladatokat hoztak/hoznak), ugyanakkor a projektzárások további határidőmódosítások okán elhúzódtak. A záráshoz szükséges előkészítő projektmenedzsmenti feladatok jelentős szakmai kapacitást igényelnek. Tekintettel arra, hogy bár a konzorciumi megállapodás rögzíti az együttműködési kötelezettséget, mégis alapvető dokumentumok (szerződések, teljesítésigazolások, számlák) késve vagy egyáltalán nem érkeznek meg, folyamatos nehézséget okozva az elszámolások területén, esetleges szabálytalansági kockázatot jelentve. Projektmenedzsmenti finanszírozás nélkül az esetek zömében a projektmenedzsmenti feladatvégzés időtartamának elhúzódása bérfedezet nélküli feladatellátást jelent.

A kezelt projektek közül kiemelkedik a 7,450 milliárd forint költségvetésű TOP_Plusz-3.1.1.-21-SB1-2022-00001 azonosítójú – a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatallal konzorciumi együttműködésben megvalósítandó – foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési projekt (Paktum Top Plusz). Elsődlegesen, de nem kizárólag koordinációs feladatkörhöz kapcsolódva szoros az együttműködés a gazdaságfejlesztés területén valamennyi szakmai szervezettel (Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara, Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezete, PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány szervezetekkel, a szakképzési centrumokkal, a Nyíregyházi Egyetemmel, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Mérnöki Kamarával stb.)

A Vármegyeháza történelmi épületének energetikai korszerűsítését célozza az a két nyertes projekt, amelynek finanszírozását a TOP_Plusz adja, együttes költségvetésük 750 millió forint. A két projekt kedvezményezettje az Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal. A projektfejlesztési szakaszok még nem zárultak le ezen két projekt esetében, megvalósításuk az elkövetkező évek feladata lesz.

Fentiekén túl fontossággal bír a vármegyei Szolgáltatási Út Térkép módosítását célzó TOP_Plusz -3.1.3-23-SB2-2024-00001 azonosítójú projekt, melyről korábban már részletes esett szó.

Területfejlesztési stratégiánk egyik alappillére a klímatudatosság fejlesztése, erősítése. Ennek jegyében részben KEHOP, részben TOP támogatással kidolgozásra került a vármegye klímastratégiája, éghajlatváltozási platform létesült, elkészült a vármegye és a 11 LEADER Helyi Akciócsoport térségi 'Fenntartható Energetikai és Klíma Akcióterve' (Sustainable Energy and Climate Action Plan) (a továbbiakban: SECAP), továbbá Kisvárda, Mátészalka, Nyírbogát, Tiszalök és Vásárosnamény települések – mint konzorciumi partnerek – SECAP dokumentuma. Ezen céldokumentumban megfogalmazott és végrehajtandó feladatok megvalósítása – természetesen az időközben esedékessé váló felülvizsgálatok elvégzését követően – céljaink között szerepelnek.

III. 4. Az Önkormányzat nemzetközi partnerség keretében megvalósuló tevékenységei

Nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének területei

Az európai, magyarországi külpolitikai célokkal összhangban, illetve azok regionális szintű megvalósításához az Önkormányzat igyekszik saját eszközeivel

hozzájárulni, és ennek érdekében folyamatosan alakítja határon átnyúló kapcsolatait.

A meglévő kapcsolatrendszerre építve szükséges a jövőbeli kapcsolatok rendszerezése. Ennek érdekében négy területi együttműködési szintet érdemes meghatározni

- határmenti kapcsolatok, kiemelten kezelve a határon túli magyarsággal való kapcsolattartást;
- kapcsolat a Visegrádi Négyekkel;
- Európai Unió kapcsolatok;
- Keleti Nyitás

A határmenti és határon átnyúló kapcsolatok keretében az Önkormányzat szerepvállalása révén célszerű erősíteni a nemzeti összetartás érzését, a magyarság kulturális, örökségvédelmi, intézményi és gazdasági együttműködését, a vármegyei települések ezirányú kapcsolatrendszerének elősegítését.

A vármegyei fejlesztési célokhoz igazodóan a nemzetközi együttműködésből adódó lehetőségek, s az ezáltal bevonható források folyamatos elemzése, a határmenti elhelyezkedésünkben fakadóan a határon átnyúló projektek megvalósítása alapvető feladat, prioritás.

A ROHU 456 örökségvédelmi projekt implementációja sikeresen lezajlott. A projekt fenntartási szakasz előtt áll, egy igen részletes EUTAF ellenőrzést követően *(a jelentés megállapítást nem tartalmazott)*.

Az INTERREG 2021-2027 keretéből mind magyar-román, mind magyar-szlovák viszonylatban – a kijelölt partnerekkel együttműködve – pályázatok kidolgozása, majd benyújtása valósult és valósul meg, továbbá az Interreg Central Europe keretében is sor került pályázat benyújtására.

Az Önkormányzat nemzetközi vonatkozású feladatellátása során a 2025-2029 közötti időszakban is kiemelkedő lesz a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulással történő együttműködés. A Tisza ETT alapítója az Önkormányzat, elsősorban Kárpátalja Megyéével együttműködve a térség számára fontos és hiánypótló projekteket, beruházásokat kíván megvalósítani.

III. 5. Értéktárral kapcsolatos feladatok

A magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Htv.), valamint a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet alapján a vármegyei önkormányzatok vármegyei értéktárat és vármegyei értéktár bizottságot hozhatnak létre. A vármegyei értéktár szervezi a vármegye területén azonosított települési és tájegységi értéktárak adatainak összesítését, azonosítja a vármegye területén fellelhető nemzeti értékeket, dönt a vármegyei értéktárba bekerülő

nemzeti értékekről, létrehozza a vármegyei értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a Hungarikum Bizottságnak.

Az Önkormányzat 2013-ban döntött a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár Bizottság létrehozásáról, mellyel összefüggésben megválasztotta a Bizottság tagjait és elfogadta Szervezeti és Működési Szabályzatát. Az Értéktár és a Bizottság elnevezése a jogszabályváltozások alapján 2023. évben „vármegyei”-re változott. A bizottság jelenlegi tagjai is ugyanezen év februárjában kerültek megválasztásra, így az továbbra is 9 fővel működik, jogköre és feladatai azonban változatlanok. A Vármegyei Értéktárban jelenleg 185 érték szerepel.

A Megyei Önkormányzat 2014 óta folyamatosan pályázik az értéktár mozgalom, a nemzeti értékek és különösen a megyei értékek népszerűsítését célzó elképzelései megvalósításához szükséges források elnyerésére. A tavalyi évben a HUNG projektek keretében – az előző évekhez hasonlóan –megrendezésre került egy három fordulós játékos vetélkedő az általános iskolák 5-8. évfolyamos, illetőleg a középiskolák 9-13. évfolyamos tanulói számára Értékes barangolás 2024/2025 címmel; támogatást kapott a „Szülőföldem szép határából - Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye természeti értékei” című kiadvány elkészítése, valamint „Értékes barangolás konferenciák szervezése” címmel három helyszínen konferencia-sorozat kerül megrendezésre a magyar és szlovák civil szervezetek együttműködésének, testvértelepülési kapcsolatainak elősegítése, a jövőbeni közös uniós értékek mentén való kulturális tevékenység folytatása céljából.

Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a 2025-2029. közötti időszakban is minél több program megszervezésére, kiadvány elkészítésére nyerjen támogatást a kiírásra kerülő HUNG pályázatok keretében.

III. 6. Sportfeladatok

Az Önkormányzat sporttal kapcsolatos programjának célja – mely az Stv-ben megfogalmazottakkal megegyezik – a vármegye sportéletének sikeres működése. Az Önkormányzat számára fontos az egészséges életmód, ezért a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a tanulóifjúság egészséges életmódjára, testi nevelésre, a rendszeres sportolási feltételek megteremtésére, fejlesztésére. Fontos a társadalmi, valamint az esélyegyenlőséget és egyenlő esélyű hozzáférést szolgáló programok támogatása. Együttműködés a gyermekek és az ifjúság fizikai aktivitásának ösztönzéséért, sportjáért, testi és mentális neveléséért és egészségfejlesztéséért felelős szervezetekkel,

A Magyar Diáksport Szövetséggel a 2014. évben megkötött együttműködési megállapodás alapján közös cél a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében élő és tanuló gyermekek és diákok fizikai aktivitásának, sportolási hajlandóságának egészség-megőrzési és fejlesztési célú növelése. Az Önkormányzat lehetőségei függvényében támogatja a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei diáksport népszerűsítését, valamint az adott tanévben kimagasló eredményt elért

diáksportolók és a felkészítő pedagógusok jutalmazását, a vármegyei diáksport-sportrendezvények megtartását, szakmai konferenciák, továbbképzések lebonyolítását. A megállapodás lehetőséget biztosít arra, hogy a vármegyei versenyrendszer széleskörű mozgósításával elérhető legyen, hogy minél több fiatal kapcsolódjon be rendszeresen, szervezett keretek között a mindennapos testmozgásba. A különböző korosztályokat érintő rendezvények megszervezésével a vármegyei diák és szabadidős programok támogatásával hozzájárulhat a tömegsport széleskörű elterjedéséhez.

III. 7. Nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi. CLXXIX. törvény értelmében az Önkormányzat biztosítja a vármegyében működő területi nemzetiségi önkormányzatok – a már évek óta tevékenykedő német és roma nemzetiségi önkormányzat és a 2024. évben újonnan megalakult ukrán nemzetiségi önkormányzat – részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról. Az Önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok a feltételeik biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződést kötnek egymással, mely szükség szerint felülvizsgálatra kerül. Az Önkormányzat támogatja a nemzetiségi önkormányzatok által megvalósítandó programokat, melyek az anyanyelv ápolására, megőrzésére irányulnak, továbbá támogatja a nemzetiségi kulturális, hagyományőrző programok megvalósítását, valamint egyéni és közösségi jogaik biztosítását.

IV. A VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA GAZDÁLKODÁSÁNAK ALAPJAI

IV.1. Az Önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait. A költségvetés az államháztartás része, az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz a központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a vármegyei önkormányzatok kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a

lakosságszám alapján támogatást biztosít, felhasználási kötöttséggel járó vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.

IV.2. A Korm. rendelet és a kapcsolódó Elszámolási Útmutató (2021-2027 programozási időszak) alapján a Vármegyei Önkormányzati Hivatal jelenleg több mint 20 projekt esetében lát el projektmenedzsmenti feladatokat, önkormányzati együttműködésben.

Az ebből származó bevétel kiegészíti a központi költségvetésben biztosított feladatalapú támogatás összegét ezáltal is erősítve az önkormányzati feladatellátás gazdasági alapjait.

IV.3. Az Önkormányzat térségi szerepét a határon átnyúló együttműködési programokban (INTERREG) való részvétellel is erősíti. A Tftv. a kiegyensúlyozott területi fejlődés jegyében fogalmazza újra a területfejlesztés intézményrendszerét és alkalmazott tércategóriáit, figyelembe véve a sajátos társadalmi, gazdasági és környezeti jellemzőket.

A Tftv. 10. § (1) bekezdése meghatározza a vármegyei önkormányzat területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatait, melynek keretében – többek között – képviseli a vármegyét a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában, míg ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a vármegyei önkormányzat közreműködik a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában.

A Tftv. 10. § (3) bekezdése felsorolja mindazon feladatokat, amelyeket a vármegyei önkormányzat végez a területfejlesztési programok koordinációjával kapcsolatban, melynek nyomán összehangolja a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait.

Figyelemmel az Möt. 42. § 2. pontjában foglaltakra, a Vármegyei Közgyűlés döntött a határmenti programok monitoring bizottságainak tagságáról, így megbízott képviselője által részt vesz az Interreg VI-A Magyarország-Szlovákia Program Monitoring Bizottság, az Interreg VI-A Románia-Magyarország Program Monitoring Bizottság és az Interreg VI-A NEXT Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna Program Monitoring Bizottság munkájában.

IV.4. A vármegyei fejlesztési célok megvalósítását és az önkormányzati feladatok ellátását szolgálják az Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok, illetve (rész)tulajdonában álló gazdasági társaságok az alábbiak szerint:

a) Az Önkormányzat saját ingatlanállománya

Az Önkormányzat a Vármegyeháza „A” épületében 1165 m² ingatlan tulajdonnal rendelkezik.

b) Gazdasági társaságok

Az Önkormányzat kettő gazdasági társaság tagja, melyek tevékenységei előmozdítják a vármegye fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását.

Ssz.	Megnevezés	Cgj-szám	Székhely	Részesedés [%]
1.	„KÖLCSEY” Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.	15-09-074463	4400 Nyíregyháza Hősök tere 5.	100
2.	ENEREA Észak-Alföldi Regionális Energiaügynökség Nonprofit Kft.	15-09-074123	4400 Nyíregyháza Sóstói utca 31/B A ép. 3. em. 345.	72

„KÖLCSEY” Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.

A vármegye életének és ezen belül is a mindenkor aktuális vármegyei programok, fejlesztések bemutatásában az egyik legmeghatározóbb média a vármegye teljes területén elérhető Kölcsey TV.

ENEREA Észak-Alföldi Regionális Energia Ügynökség Nonprofit Kft.

A Vármegyei Területfejlesztési Koncepcióban lefektetett egyik tematikus stratégiai cél a Zöld megye. Ezen cél megvalósítására meghatározott feladatok ellátásában kiemelkedő szerepet kapott az ENEREA Nonprofit Kft., melynek ezirányú tevékenységére a jövőben is számítunk. Az ENEREA Nonprofit Kft. az eddigi gyakorlatának megfelelően viszi tovább a hazai és a nemzetközi feladatait, tevékenységét fokozatosan kiterjesztve.

IV.5. A gazdasági program, fejlesztési terv megvalósításának elengedhetetlen feltétele a megfelelő humán erőforrás rendelkezésre állása és az azzal történő hatékony gazdálkodás.

A Vármegyei Közgyűlés 25 tagból áll, melyet a tagjai sorából választott elnök képvisel. Az elnök feladatának teljesítését egy a vármegyei közgyűlés tagjai sorából választott főállású alelnök, valamint egy társadalmi megbízatású, nem vármegyei közgyűlési tag alelnök segíti.

A közgyűlés az önkormányzati feladatokhoz igazodó bizottsági struktúrát hozott létre és működtet, az alábbiak szerint:

Állandó bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság (9 fő)
- Területfejlesztési és Vidékfejlesztési Bizottság (8 fő)
- Nemzetközi Kapcsolatok és Határmenti Együttműködés Bizottsága (9 fő)

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata 2025. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2025. (II.14.) önkormányzati rendelet 7. §-a alapján a Vármegyei Közgyűlés a vármegye önkormányzata és a vármegyei önkormányzati hivatal 2025. évi engedélyezett létszámadatait a rendelet 10. melléklete szerint határozza meg a következők szerint:

Megnevezés	Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	Részmunkaidőben foglalkoztatottak	Állományba nem tartozók	Közfoglalkoztatottak	Összesen
Közgyűlés	2	0	27	0	29
Vármege Önkormányzata - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	0	4	4	0	8
Vármegei Önkormányzati Hivatal - közszolgálati tisztviselő	21	0	0	0	21
Vármegei Önkormányzati Hivatal - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	6	0	1	0	7
Összesen:	29	4	32	0	65

A létszámgazdálkodás feladata a megfelelő mennyiségű és összetételű létszám biztosítása, továbbá a munkaerő hatékony foglalkoztatása. Szem előtt kell tartani, hogy a céllal, adott feladatra biztosított álláshelyek valóban a megvalósítás és finanszírozás időszakában álljanak rendelkezésre.

Az Önkormányzat feladatként továbbra is a hatáskörébe utalt uniós és hazai fejlesztési források elosztására, részben felhasználására kap közjogi felhatalmazást.

A következő időszakban is elengedhetetlen lesz megteremteni az újabb feladatok szakszerű, hatékony végrehajtásának személyi, szervezeti, és működési feltételeit. Az önkormányzat életében a jövőben is elsődleges cél az önkormányzat és a hivatal stratégiai alkalmazkodó képességét, a szervezeti rugalmasságot, és a folyamatos tanulást magas szinten támogató munkavégzési rendszer működtetése, a választott közgyűlési képviselők és a közszolgálati tisztviselők elkötelezettségére alapozva, biztosítva a folyamatos továbbképzés lehetőségét.

A hivatal tekintetében a megfelelő számú és a feladatellátáshoz igazodó képzettségű és gyakorlatú, innovatív és rugalmas, az új helyzetekhez alkalmazkodni képes munkaerőből álló végrehajtó szervezet működtetése kiemelt fontosságú. Nélkülözhetetlen a köztisztviselők ismereteinek állandó megújítása, az élethosszig tartó tanulás folyamatának támogatása, ahhoz, hogy képesek legyenek az önkormányzati ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok maradéktalan, színvonalas ellátására.

Nyíregyháza, 2025. március 24.